

DATES HISTÒRIQUES

L'expresident de la Generalitat Josep Tarradellas al costat de Lluís Companys. EFE

La cuina del Pla Tarradellas

Canelons, tallarines, pastisseria, trufes i licors per preparar els Decrets de S'Agaró

Reportatge

JOAN ESCULIES
ESCRITOR I
HISTORIADOR

Llet, carbó, vi, licors, taxis, benzina, llenya, paper, peix, diaris, escombres, aigua mineral... Gairebé quatre mil pessetes d'entrada per posar a punt l'Hostal de la Gavina de S'Agaró. Un hotel de categoria a uns cent quilòmetres de Barcelona, inaugurat a inicis dels anys trenta i confiscat per la Generalitat durant la Guerra Civil, que l'any 1937 Josep Tarradellas, conseller primer i de Finances, va escollir per fer una llarga tancada amb els economistes i tècnics del seu departament.

Es tractava d'elaborar un pla per unificar les finances de Catalunya, establir una hisenda pròpia, regular les hisendes municipals i fixar la política monetària de les entitats bancàries, entre altres qüestions. El que en va resultar és conegut. Ho va estudiar Josep M. Bricall. El que es desconeixia és la preparació de la trobada, la despesa que va comportar i els noms d'alguns dels assistents. Aquesta cuina de l'esdeveniment la podem conèixer ara gràcies a la documentació del Servei de Majordomia i Cerimonial de la Generalitat que conserva l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Després d'acabar l'any engripat, Tarradellas i el seu equip van arribar a l'Hostal el 2 de gener del 1937. Per

a aquell primer dia es va encarregar verdura, carn, paper higiènic, carbó, patates, sardines, pastisseria, pa, sucre, gel, sal, fruita, vi, oli, vinagre, peix i canelons per valor de 1.430 pessetes. Aleshores un quilo de pa costava setanta-cinc cèntims, el diari deu, un viatge en tramvia deu o quinze, un litre de llet vuitanta o una pesseta, un litre de benzina setanta-cinc cèntims, un quilo de sucre una pesseta i mitja.

L'endemà van anar-hi el president Companys i la seva esposa, Carme Ballester; el cònsol soviètic, Antónov-Ovséienko; el conseller de cultura d'ERC, Antoni M. Sbert, i els consellers anarcosindicalistes d'Economia, Dídac Abad de Santillán, i de Defensa, Francesc Isgleas. Per a tots es va cuinar carn, pollastre, pastisseria, vi, xampinyons i trufes, entre altres menges, per valor de 769 pessetes.

Tarradellas va anar i venir de S'Agaró per concretar amb el consell executiu el redactat del pla. Els dies 4, 5 i 6, mentre a Barcelona l'executiu debatia la qüestió sense arribar a cap acord, a l'Hostal de la Gavina els aplegats menjaven marisc, pomes, verdures, ous, carn, fideus, regats amb vi i cervesa, i de postres sempre pastisseria. En conjunt, més de dues mil cinc-cents pessetes.

Il·luminar el president

Aquell darrer dia la conselleria de Finances va fer un important encàrrec per a l'Hostal a la casa d'electricitat i lampisteria Josep Puig Coll de Sant Feliu de Guíxols: vidres, bombetes, interruptors, timbres, porta-

Estudi
Tarradellas pretenia fer un pla per unificar les finances de Catalunya

Visites
Per la reunió va passar-hi també el president Lluís Companys

làmpares i la mà d'obra consegüent. Al dormitori del "Pr. Tarradellas" hi van instal·lar dues fundes de porcellana per a espelmes elèctriques –decoraven i amagaven el casc metàl·lic–. Un total en luminotècnia de 647 pessetes per a una tancada que s'allargava.

El dia 8 els assistents van dinar pollastre, carn, peix, vi i cafè. També es van encarregar articles de perfumeria i gel, entre avituallament divers, per valor de 820 pessetes. Al vespre van sopar i dormir a l'Hostal, a més de Tarradellas, Pere Mas, director general de Finances; Joaquim Bosch i Josep Maria Escofet, interventor general i sotsinterventor de la Generalitat, respectivament; Josep Millàs-Raurell, Manuel Serra Goday i Josep Porta, funcionaris de Finances i Presidència; Joan Casanelles, diputat; Josep M. Pi i Sunyer, jurista, secretari de l'Ajuntament de Barcelona i especialista en administració municipal; Dalmau Costa, cap de protocol de la Generalitat, i altres funcionaris, a més de xofers, escortes i mossos d'esquadra. No pas menys de vint-i-nou persones.

L'endemà hi van tornar el matrimoni Companys amb Carles Martí Feded, sotsdirector de Finances, i Frederic Rahola, secretari de Tarradellas, amb set xofers, tretze escortes, dos mossos d'esquadra, tres ordenances i una telefonista. Unes quaranta-set persones per a les quals es van fer compres per valor de 645 pessetes. El dia 11 de gener Tarradellas i Companys tornaven a ser a Barcelona per presentar els acords al consell de govern. A S'Agaró enca-

ra hi havia trenta-quatre persones per a les quals es van encarregar dues-cents ampolles d'aigua mineral, quinze dotzenes d'ous, sardines, quatre dotzenes de taronges, farina, tallarines i quinze quilos de pa, entre altres productes.

El dia 13, avui fa vuitanta-dos anys, el pla estava encarrilat. Però encara va caldre una setmana de retocs fins que el dilluns 18 es van publicar al DOGC les 58 disposicions o decrets, coneguts com els Decrets de S'Agaró. L'endemà el conseller primer va explicar-ne l'abast a la premsa. Pel seu lideratge polític el paquet es va anomenar Pla Tarradellas, encara que el cervell en va ser sobretot, i segons ell mateix va explicar, l'economista Joan Sardà, ajudat per Lluç Beltran i Jaume Alzina.

Aquell dia, quan es va tancar la comptabilitat, als àpats calia afegir-hi els jornals de tres cambres d'habitació, un cambrer, un *maître* –40 pessetes diàries–, un encarregat de la calefacció, un telefonista, dues senyores per rentar la roba, set dones per a la neteja corrent –a entre 2,5 i 5 pessetes diàries–, dotze per a la neteja inicial i tres ajudants. En total 2.214 pessetes, més 400 pessetes de gratificacions. Però també les despeses en benzina i més de dues-cents pessetes destinades a comprar banderes catalanes, republicanes i mixtes i a rivetejar-ne algunes amb cuir per als automòbils.

En conjunt, entre les despeses detallades i les que en desconeixem el fi, 43.000 pessetes per gairebé vint dies de tancada. *Pas mal*, per consensuar una economia de guerra. —